

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5292/2023
08.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., ..., Општина ..., чији је пуномоћник Миодраг Рајковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3914/22 од 08.09.2022. године, у седници одржаној 08.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3914/22 од 08.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 12613/2019 од 05.12.2019. године, која је исправљена решењем истог суда П 12613/19 од 15.07.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћених месечних износа личне инвалиднине плати за период од новембра 2013. године до октобра 2016. године, износе, са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од последњег дана у наредном месецу за претходни месец до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да суд тужену обавезе да му на име неисплаћене месечне личне инвалиднине исплати за октобар 2013. године износ од 13.335,11 динара, са траженом законском затезном каматом, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом четвртим изреке, одбијен је предлог тужене за прекид поступка. Ставом петим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 126.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршност па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 3914/22 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Првог основног суда у Београду П 12613/2019 од 05.12.2019. године, исправљену решењем истог суда од 15.07.2020. године у ставу првом изреке тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете због неисплаћених месечних износа личне инвалиднине за период од октобра

2014. године до октобра 2016. године исплати износе, са законском затезном каматом наведене у том ставу изреке, док је тужбени захтев тужиоца за исплату износа на име накнаде штете због неисплаћених месечних износа личне инвалиднине за период од новембра 2013. године па до краја септембра 2014. године, са припадајућом каматом, одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 12613/2019 од 05.12.2019. године, исправљена решењем истог суда од 15.07.2020. године, у ставу петом изреке (одлука о трошковима поступка). Ставом трећим изреке, одбачена је жалба тужене изјављена против става трећег и четвртог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 12613/2019 од 05.12.2019. године, исправљена решењем истог суда од 15.07.2020. године као недозвољена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је решењем надлежног органа тужене од 27.12.1971. године, признато својство мирнодопског војног инвалида, привремено, са правом на личну инвалиднину. Тужена је тужиоцу исплаћивала личну инвалиднину до јуна 1999. године када је исплату обуставила без законског разлога. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђен је износ неисплаћених личних инвалиднина за период на који се односи постављени тужбени захтев тужиоца. Тужбу против тужене Републике Србије тужилац је поднео 17.11.2017. године а тужена је, у одговору на тужбу истакла приговор застарелости тужиочевог потраживања.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, применом одредбе чл. 172. и 376. Закона о облигационим односима, закључили да је тужена одговорна за штету коју је тужилац претрпео услед незаконитог рада њеног органа који тужиоцу није исплаћивао личну инвалиднину, па је тужбени захтев тужиоца делимично усвојен и тужена обавезана да му накнади штету у висини појединачних месечних износа неисплаћене инвалиднине, са припадајућом каматом. Притом, првостепени суд је закључио да је потраживање тужиоца делимично застарело за октобар 2013. године имајући у виду да је он тужбу против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање запослених Србије поднео 16.12.2016. године, док је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и тужену обавезао да му накнади штету на име неисплаћене личне инвалиднине за период од октобра 2014. године до октобра 2016. године, налазећи да је застарелост прекинута 17.11.2017. године када је тужилац тужбу поднео против тужене Републике Србије, док је тужбу поднету против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, тужилац повукао, имајући у виду да тај тужени није пасивно легитимисан у овој правној ствари, па је, по мишљењу другостепеног суда, тужиочево потраживање застарело за период пре октобра месеца 2014. године.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 21. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца („Службени лист СРЈ“, број 24/98, „Службени гласник РС“, бр. 101/2005... 111/2009), важећем у време престанка исплате предметне накнаде, прописано је да су основна права војног инвалида између осталог лична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак, а да се проценат војног инвалидитета (члан 24. став 2), одређује трајно или привремено сразмерно оштећењу организма које је настало као последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под околностима утврђене тим законом.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

У конкретном случају, неправилним радом органа тужене, тужиоцу је причињена штета јер му у периоду од октобра 2014. године до октобра 2016. године није исплаћивана лична инвалиднина, при чему је тужилац остварио право на исплату те накнаде на основу коначног решења надлежног органа тужене, па је тужена дужна да тужиоцу накнади причињену штету за период за који његово потраживање није застарело, у смислу одредбе члана 376. у вези члана 186. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је материјално право погрешно примењено јер се овде ради о повременим потраживањима на које камата тече од дана подношења тужбе, на основу члана 279. став 3. Закона о облигационим односима. Супротно тим наводима ревизије, основ потраживања тужиоца није исплата повремених потраживања – личне инвалиднине, већ накнада штете због незаконитог рада органа тужене, на основу одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима. Пошто се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете, на основу одредбе члана 186. истог Закона, следи да је тужена у доцњи од дана када је тужиоцу требало да исплати предметне накнаде имајући у виду да се на основу одредбе члана 28. став 1. Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца, накнада на име личне инвалиднине одређује у месечним износима и исплаћује по истеку месеца за који се врши исплата (члан 71).

Неосновани су наводи ревизије тужене да тужилац није доставио коначно решење о признавању права на инвалиднину. Супротно томе, тужилац је уз тужбу приложио решење Секретаријата за здравство и социјалну политику Социјалистичке аутономне покрајине Косово број 580-2176 од 27.12.1971. године, из чијег садржаја следи да је тужиоцу, признатом привременом мирнодопском војном инвалиду V групе, тим решењем признато својство сталног мирнодопског војног инвалида VI групе са 60% инвалидитета и са правом на личну инвалиднину у месечном износу од 298,00 динара све док не наступи који од разлога да му се ово право смањи или укине. Због тога тужена несоновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и члана 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић